

Zápis

z obhajoby disertační práce paní Mgr. Petry Ježkové

konané dne 21. 6. 2012

téma práce: „Obležen národem dramatiků. Jan Lier kritik a dramaturg Národního divadla“

přítomní: Mgr. Petr Christov, Ph.D.
prof. PhDr. Vladimír Just, CSc.
prof. PhDr. Eva Stehlíková
prof. Jaroslav Etlík
prof. Přemysl Rut
Mgr. Martin Pšenička, Ph.D.
Mgr. Alena Sarkissian, Ph.D.

omluven: doc. PhDr. Jan Wiendl, Ph.D.

Předseda komise dr. Petr Christov zahájil obhajobu a představil přítomným kandidátku. Školitel představil kandidátku a seznámil komisi s uchazečem a jeho disertační prací. Zdůraznil zejména význam publikační činnosti kandidátky i její odpovědný přístup ke studiu. Za největší klad předkládané práce považuje rehabilitaci úlohy dramaturgie v rámci divadelní praxe a odhalení „skrytých dějin“ Národního divadla. Neméně významné je také samotné objevení osobnosti Jana Liera pro české divadlo. Školitel doporučil práci k obhajobě a ke knižní publikaci.

Petra Ježková seznámila přítomné se svou prací. Pokusila se pohlédnout na poslední desetiletí 19. století a první léta 20. století prizmatem jedince, jehož osudy a činnost nejsou dosud probádány a který zároveň nepatří k čelným osobnostem českého kulturního života. Kandidátka představila strukturu disertace, rozdělenou do tří oddílů. Své vystoupení uzavřela několika slovy o osobnosti Jana Liera.

Oponentka prof. Eva Stehlíková přednesla posudek, v němž vysoce ocenila pečlivou práci kandidátky, její hlubokou znalost epochy i schopnost dokonale zhodnotit prameny a vnímat historické události a jevy v souvislostech. Dále vyzvedla zvláštní význam některých kapitol pro poznání dějin českého divadla příslušné epochy. Doporučila práci k obhajobě a ke knižnímu vydání.

Posudek doc. Jana Wiendla přednesl dr. Martin Pšenička. V posudku bylo kladně zhodnoceno zvolené téma i metoda jeho zpracování. Práce podle oponenta směřuje ke komplexnímu uchopení celé Lierovy tvůrčí osobnosti, a to důsledně na pozadí analytického zhodnocení dobových společensko-kulturních vazeb. Cení si pluralitní perspektivy, která je přitom koncentrovaná, takže jedinečnost je vždy důsledně pojednávána na pozadí celé série relevantních vztahů obecnější povahy. Ve výkladu je tak docíleno komplexity, aniž by docházelo k přehlcování údaji a informacemi. Dalším nesporným přínosem práce Petry Ježkové je důkladný způsob práce s archivním materiálem, prameny a literaturou předmětu. Oponent v závěru svého posudku vznesl pouze drobné připomínky ohledně přesunutí kapitoly Odmítnutá dramata zadaná Národnímu divadlu, jež má výčtovou povahu, do příloh a poznamenal, že by bylo možné zařadit do výkladu několik dalších studií k problematice moderny. Připustil však, že by tím nebyl význam práce nijak významně pozměněn. Také doc. Wiendl doporučil práci k obhajobě a ke knižnímu vydání.

Kandidátka odpověděla na připomínku doc. Wiendla tak, že vycházela především z pramenných materiálů a z těch prací, které souvisely či se přímo týkaly Manifestu české moderny. Zaujal ji především konflikt tehdy módních a zavedených pojmů, které užíval i např. F. X. Šalda a které Jan Lier napadl. Považuje je za důkaz sváru generací, jež spolu nenalezly společnou řeč, ač v podstatě uvažovaly o podobných problémech. Práce jmenované v posudku doc. Wiendla kandidátka zná, ale nezdálo se jí možné ani účelné zařazovat je do výkladu, neboť to nevyhovovalo její koncepci.

Jmenovanou kapitolu Odmítnutá dramata zadaná Národnímu divadlu považuje za podstatnou, protože výmluvně ilustruje situaci v ND příslušného období. Tento kandidátčin argument podpořil i prof. Just.

Diskuse:

Mgr. Martin Švejda připomněl jedinečný a živý styl, kterým se Petra Ježková ve svých publikacích vyjadřuje.

Dr. Christov upozornil na překladatelskou činnost Jana Liera, jež je zajímavá i ve výběru francouzských dramát, jež J. Lier překládal a vybíral do repertoáru. Petra Ježková vysvětluje, že překladatelská činnost J. Liera nekončí s jeho dramaturgickým působením, ale pokračuje i v době, kdy je již dramaturgem ND Jaroslav Kvapil. Ony mnohdy ryze

„užitkové“ kusy překládá i v této době a na objednávku dramaturga. Ten je přitom veden i jinými nežli uměleckými důvody a na jeho práci má vliv řada dalších faktorů.

Dr. Šormová k tomu dodala, že do práce dramaturgie ND vstupovali též podílníci Družstva ND, jejichž požadavky bývaly i v rozporu s uměleckými záměry ND, byly však vedeny nutností naplnit každý večer divadelní sál. Bylo to existenční nutnost. Publikum si navíc v repertoáru často vybíralo tzv. lehčí kusy, jež vyvažovaly náročnější hry. Problém byl i s nedostatkem kvalitních her, jelikož ani překladatelů nebylo dost.

K tomu Petra Ježková připomněla, že obliba francouzských konverzačních her spočívá i v touze české společnosti připodobnit se francouzským salonním společnostem, a tak vyžaduje i francouzský repertoár, který českému měšťanstvu pomáhá v sebeidentifikaci. Tento repertoár navíc mohl paradoxně kultivovat herecký projev, dosud založený především na požadavcích starých českých historických her. Francouzská dramatika tudíž přispěla k rozvoji civilnějšího hereckého projevu.

Prof. Rut upozornil na některé paralely mezi životem a činností Jana Liera a Ignáta Hermanna, zejména v jejich kritické činnosti. Petra Ježková jeho postřehy potvrdila a obohatila o některé detaily.

Prof. Etlík se zeptal, zda kandidátka podnikla něco konkrétního ve věci knižní publikace své práce. Petra Ježková přisvědčila s tím, že věc je dosud v jednání.

Vyhlášení výsledku tajného hlasování: Komise jednohlasně navrhla udělit titul doktor (Ph.D.)

Zapsala: Mgr. Alena Sarkissian, Ph.D.

Podpis předsedy komise: